

Innehåll

Förord	7
Jag, Judas	9
Ståthållerskans dröm	35
Efter passionen	61

FÖRORD

Påskveckan infaller någon gång i mars eller i april. Det är en intensiv tid på många sätt, också i naturen då vinter möter vår med förutsägbar utgång. Vi vet alla även utgången av de judiska och kristna påskberättelserna: Moses leder sitt folk ur slaveriet till friheten. Jesus går segrande ur förnedring och död. Ändå har dessa dramatiska skeenden en unik förmåga att engagera oss om och om igen. Scenerna ur påskberättelserna är outtömligt rika på händelser, personer och stämningar som känns i både kropp och själ. Vi identifierar oss med de olika gestalterna och konflikterna. Förfasas, drömmer, sviker och hoppas.

I Sofia församling i Stockholm har jag under flera år haft glädjen att få arbeta med den tämligen smala teatergenren passionsspel, som funnits sedan medeltiden och som skildrar Jesu lidandes historia, de sista dagarna i hans liv i Jerusalem. Passionsspelen växte fram ur liturgins dialoger och blev till dramatiseringar av de bibliska scenerna. I den här boken finns tre passionsspel samlade som i ljuset av vår samtid – med hjälp av teaterns fria ramar – vill gestalta personer och konflikter ur den stora påskberättelsen.

I *Jag, Judas* möter vi en kämpande Judasgestalt som inför sitt livs svåraste beslut tar hjälp av psykoterapeuten Jakob.

I *Ståthållerskans dröm* håller Pilatus förhör med en stum fånge. Ett drömspel som tar sin utgångspunkt i en vers ur Matteus evangelium där det står att Pilatus fru lät meddela sin man att hon haft mardrömmar för Jesus skull och att Pilatus inte skulle ha något med honom att göra.

Efter passionen skildrar två grannpar under en skärtorsdagskväll i det nybyggda Hammarby sjöstad. Har påskberättelsen något att säga i den här supermoderna miljön?

Teater är ett kollektivt arbete och det är många som varit med om att skapa passionsspelen under de år jag varit i Sofia; skådespelare, regissörer, ljussättare, scenografer, musiker, vaktmästare med flera. Här vill jag nämna domprosten i Stockholm, Hans Ulfvebrand, som under sin tid som kyrkoherde i Sofia uppmuntrat olika kulturgärningar i församlingen, däribland teatern och kyrkospelet. En annan viktig inspiratör är regissören Mathias Lafolie som från det första spelet medverkat till att höja den konstnärliga ambitionen.

Med denna bok hoppas jag kunna inspirera fler att ge sig hän det spännande arbetet med passionsspel, det må vara traditionella uppsättningar, eller mer experimentella!

Dag Lindberg

Jag, Judas

PERSONER

Judas

Jakob, psykoterapeut

Recitatören

Urpremiär: Sofia kyrka, Stockholm 2001.

Regi: Mathias Lafolie.

I rollerna: Dag Lindberg, Anders Mattsson och
Sture Andersson. Cembalo: Henrik Arlestrand.

SCEN 1

Det är veckan före påsk. Ett samtalsrum. Två fåtöljer. Ett litet bord med greppvänliga stenar. Psykoterapeuten Jakob förbereder ett nytt samtal.

JAKOB

(mot publiken) Det går bra att komma in nu... Var så god.

Judas reser sig från sin plats i publiken, hänger av sig rocken, sätter sig i den fåtölj som Jakob visar på. Besvärande tystnad.

JUDAS

Ja...?

JAKOB

Ja...

JUDAS

Ja.

JAKOB

Mm... *(gör en inbjudande gest att låta Judas börja tala och ta initiativet)*

JUDAS

Mm, och? Som jag sa; jag har ingen erfarenhet av det här.

JAKOB

Hur har det gått? Det jag bad dig tänka på...

JUDAS

Vad jag egentligen vill tala om?

JAKOB

Det du vill arbeta med. Inte bara tala. Det du vill åstadkomma med våra samtal.

JUDAS

Jag har tänkt... Och det jag vill, det är att bena ut vad jag ska göra.

JAKOB

Vad du ska göra.

JUDAS

Ja. Precis.

JAKOB

Göra med vad då?

JUDAS

Kommer vi alltid sitta så här?

JAKOB

Om det går bra för dig så... Är det något du undrar över?

JUDAS

Annars vore jag inte här.

JAKOB

Jag menar med själva formen för våra samtal?

JUDAS

Är ni fler som sitter här?

JAKOB

Inte på det här planet.

JUDAS

Men det är fler än jag som håller på så här just nu?

JAKOB

Ja.

JUDAS

Med samma ynkliga grejer, kanske...

JAKOB

Ynkliga?

JUDAS

De flesta vill väl kunna fatta ett beslut själva. Med tanke på min ålder borde jag ju kunna det. Det var ett tag sedan jag rådgjorde med mamma om vad jag skulle göra. Och här sitter jag nu: 33 år, ”stor och stark för min ålder” ... 33 år, stor och stark för min ålder. Du ler inte. Du tycker inte ens det var lite kul? Nä!

JAKOB

Du tycker att du är gammal nog att klara dig själv.

JUDAS

Precis. Och så sitter jag här. — — Har vi lika lång tid på oss som förra gången?

JAKOB

(*nickar*) Jag är nyfiken på vad det var du kommit fram till, som du vill bena ut. Vad du ska göra.

JUDAS

Okej.

JAKOB

Vad är det du ska göra? Vad är det du tror att du måste göra?

JUDAS

Det jag trodde fram till alldeles nyligen – knappt ett år sedan – var att ha ett någorlunda drägligt liv; en vacker fru, fortsätta klättra på karriärstegen, fortsätta vara drägligt svinig, drägligt hederlig. Äta gott, dricka gott, resa jorden runt. Kanske ha en älskarinna, kanske inte. Du vet; njuta med måtta så bra det går. Ha ett någorlunda engagemang för något. Politik har alltid intresserat mig. Du tror det inte när du ser mig. Men jag kan glöda.

JAKOB

Är det så du föreställer dig ett gott liv?

JUDAS

Låter det inte bra?

JAKOB

Varför tror du att jag inte skulle tro att du kan glöda för något?

JUDAS

Därför att när jag sitter här visar jag kanske inte särskilt mycket kraft, eller hur? Jag är här för att bli hjälpt.

JAKOB

Med att reda ut, bena ut vad du nu måste göra?

JUDAS

Egentligen måste jag ingenting. Det är bara så att livet plötsligt inte ger mig det välbefinnande jag en gång kände. Jag hade drömmar. Jag hade aptit. Jag är en enkel man, ingen tänkare. När du ser på mig... Förlåt, jag har tappat ditt namn... Jag är inte tråkig.

JAKOB

Jakob.

JUDAS

Vad ser du då, Jakob?

JAKOB

Jag ser en man i trettioårsåldern, som verkar vilja berätta något viktigt om sig själv, och vilja veta mer om vem han är. En man som står inför ett viktigt val, ett viktigt beslut...

JUDAS

Du ser en enkel man, Jakob, som börjar tro att han har en skruv lös. Eller resten av världen. I 32 år har skruven suttit som berg. Men nu...